

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2010. gada 14. janvārī*

Lieta C-226/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Oldenburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 13. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 26. maijā, tiesvedībā

Stadt Papenburg

pret

Bundesrepublik Deutschland.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs, kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], K. Šimans [*K. Schiemann*], P. Kūris [*P. Kūris*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 26. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Stadt Papenburg* vārdā — K. Fisers [*K. Füßer*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas Federatīvās Republikas vārdā — V. Evers [*W. Ewer*], *Rechtsanwalt*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — B. Eggers [*B. Eggers*] un D. Rekja [*D. Recchia*],
pārstāves,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2009. gada 9. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/105/EK (OV L 363, 368. lpp.; turpmāk tekstā — “Dabisko dzīvotņu direktīva”), 2. panta 3. punktu, 4. panta 2. punktu un 6. panta 3. un 4. punktu.
- ² Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Stadt Papenburg* (Papenburgas pilsēta) un Vācijas Federatīvo Republiku par piekrišanu, kuru šī valsts paredz sniegt Eiropas Kopienų Komisijas izstrādātam Kopienā nozīmīgu teritoriju (turpmāk tekstā — “KNT”) saraksta projektam, kurā ietilpst teritorija, kas atrodas pie Emsas, leļpus šīs pilsētas pašvaldības teritorijas.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesības

- 3 Dabisko dzīvotņu direktīvas 2. panta 3. punktā ir noteikts:

“Veicot pasākumus saskaņā ar šo direktīvu, ņem vērā ekonomiskās, sociālās un kultūras prasības, kā arī reģionālās un vietējās īpatnības.”

- 4 Saskaņā ar Dabisko dzīvotņu direktīvas 3. panta 1. punktu “izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un kura nosaukums ir *Natura 2000*. Šo tīklu, ko veido I pielikumā uzskaitīto dabisko dzīvotņu veidu un II pielikumā uzskaitīto sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā”.

- 5 Minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Pamatojoties uz III pielikumā (1. posms) izklāstītajiem kritērijiem un attiecīgo zinātnisko informāciju, katra dalībvalsts piedāvā teritoriju sarakstu, tajā norādot, kuri I pielikuma dabisko dzīvotņu veidi un kuras II pielikuma sugas, kas ir vietējās sugas tās teritorijā, sastopamas minētajās teritorijās. [...]”

Trīs gados pēc šīs direktīvas izziņošanas sarakstu nosūta Komisijai, pievienojot informāciju par katru no teritorijām. [..]

2. Pamatojoties uz III pielikumā (2. posms) izklāstītajiem kritērijiem un ņemot vērā gan dalījumu piecos biogeogrāfiskajos rajonos, kas minēti 1. panta c) punkta iii) apakšpunktā, gan visu 2. panta 1. punktā minēto teritoriju, Komisija pēc vienošanās ar katru dalībvalsti sagatavo Kopienā nozīmīgo teritoriju saraksta projektu, kura pamatā ir dalībvalstu saraksti un kurā norāda teritorijas, kur sastopami viens vai vairāki prioritārie dabisko dzīvotņu veidi vai prioritārās sugas.

Dalībvalstis, kurās teritorijas ar vienu vai vairākiem prioritārajiem dabisko dzīvotņu veidiem un prioritārajām sugām veido vairāk nekā 5 % no valsts teritorijas, pēc vienošanās ar Komisiju var prasīt elastīgāku III pielikumā (2. posms) uzskaitīto kritēriju piemērošanu, izraugoties visas Kopienā nozīmīgās teritorijas, kas ir šajā valstī.

Kopienā nozīmīgo izraudzīto teritoriju sarakstu [..] pieņem Komisija saskaņā ar 21. pantā paredzēto procedūru.”

- 6 Dabisko dzīvotņu direktīvas III pielikumā attiecībā uz 2. posmu ar nosaukumu “Valsts līmeņa sarakstos iekļauto teritoriju novērtējums attiecībā uz šo teritoriju nozīmīgumu Kopienā” ir noteikts:

“1. Visas teritorijas, ko dalībvalstis noteikušas 1. posmā un kurās ir prioritārie dabisko dzīvotņu veidi un/vai sugas, uzskata par Kopienā nozīmīgām teritorijām.

2. Vērtējot dalībvalstu sarakstos iekļauto pārējo teritoriju nozīmību Kopienā, t.i., to nozīmi I pielikumā minētas dabiskas dzīvotnes vai II pielikumā minētas sugas saglabāšanā vai atjaunošanā labvēlīgā aizsardzības statusā un/vai saskanību ar *Natura 2000* tiklu, ņem vērā šādus kritērijus:

- a) teritorijas relatīvais nozīmīgums valsts mērogā;
- b) teritorijas ģeogrāfiskais izvietojums attiecībā pret II pielikumā minēto sugu migrācijas ceļiem, un vai tā ir tādas vienotas ekosistēmas sastāvdaļa, kas plešas abpus vienai vai vairākām Kopienas iekšējām robežām;
- c) teritorijas kopējā platība;
- d) teritorijā sastopamo I pielikumā minēto dabisko dzīvotņu veidu skaits un II pielikumā minēto sugu skaits;
- e) teritorijas ekoloģiskais nozīmīgums pasaules mērogā attiecībā uz konkrētiem bioģeogrāfiskiem rajoniem un/vai visu 2. pantā minēto platību gan saistībā ar šai teritorijai unikālām iezīmēm, gan ar visu tās iezīmju kopumu.”

7 Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 2.–4. punktā ir noteikts:

“2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

3. Visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju un saskaņā ar 4. punkta noteikumiem, kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli.

4. Ja, neņemot vērā negatīvu vērtējumu saistībā ar ietekmi uz teritoriju, alternatīvu risinājumu trūkuma dēļ plāns vai projekts tomēr ir jāīsteno sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā, kas ietver arī sociāla un ekonomiska rakstura intereses, tad dalībvalsts veic visus vajadzīgos kompensācijas pasākumus, lai nodrošinātu *Natura 2000* tīkla kopējās vienotības aizsardzību. Dalībvalsts informē Komisiju par pieņemtajiem kompensācijas pasākumiem.

Ja attiecīgajā teritorijā sastopams prioritārs dabiskās dzīvotnes veids un/vai prioritāra suga, tad vienīgie pieņemamie argumenti ir tie, kas saistīti ar veselības aizsardzību vai sabiedrības drošību, videi primāri svarīgām labvēlīgām pārveidēm vai, pēc Komisijas atzinuma, citām sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm.”

Valsts tiesības

- 8 Pamatlikuma (*Grundgesetz*) 28. panta 2. punktā ir noteikts:

“Pašvaldībām ir jānodrošina tiesības regulēt visas vietēja mēroga darbības, pašām uzņemoties par to atbildību tiesību aktos noteikto ierobežojumu ietvaros. Arī pašvaldību savienībām to likumā noteikto funkciju ietvaros ir tiesību aktos noteiktās tiesības uz administratīvo autonomiju. Administratīvās autonomijas nodrošināšanai ir jāattiecas uz finanšu autonomijas pamatelementiem — pašvaldību tiesībām nodrošināt savus finanšu resursus un noteikt nodokļu likmi, kas ir pamatota ar nodokļu maksātāju ekonomisko potenciālu.”

- 9 Iesniedzējtiesa šo tiesību normu interpretē tādējādi, ka administratīvā autonomija konstitucionāli garantē pašvaldību tiesības uz to, ka tiek ņemtas vērā to intereses, ja ārpusteritoriāli pasākumi ilgstoši ietekmē pašvaldību attīstību vai ilgstoši traucē pietiekami konkrētus un nopietnus plānus. Tas attiecas arī uz pasākumiem ārpus pašvaldības teritorijas, ja tie redzami un būtiski skar pašvaldību.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 10 *Stadt Papenburg* ir ostas pilsēta Lejassaksijā — tā atrodas Emsas upes krastos un tajā ir kuģu būvētava.
- 11 Lai ļautu kuģiem ar 7,3 metru iegrimi pārvietoties starp kuģu būvētavu un Ziemeļjūru, Emsa ir jāpadziļina, veicot “nepieciešamās bagarēšanas darbības”. Ar 1994. gada 31. maija lēmumu *Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest* (Ziemeļrietumu reģiona ūdeņu un kuģošanas galvenā pārvalde), *Stadt Papenburg*, *Landkreis Emsland* [Emsas apgabals] un *Wasser- und Schifffahrtsamt Emden* (Emdenes ūdeņu un kuģošanas

pārvalde) atļāva nepieciešamības gadījumā veikt bagarēšanas darbības šajā upē. Minētais lēmums ir galīgs un saskaņā ar Vācijas tiesībām nozīmē, ka par atļautām tiek uzskatītas arī nākotnē veiktas “nepieciešamās bagarēšanas darbības”.

- 12 2006. gada 17. februārī Vācijas Federatīvā Republika norādīja Komisijai, ka Emsas upes daļas, kas atrodas lejpus *Stadt Papenburg* pašvaldības teritorijas un ir apzīmētas kā “Unterems und Außenems” (Lejasemsa un Augšemsa), varētu tikt noteiktas kā iespējamās KNT Dabisko dzīvotņu direktīvas izpratnē.
- 13 Komisija šīs Emsas daļas iekļāva savā KNT saraksta projektā. Komisija lūdza Vācijas Federatīvo Republiku sniegt savu piekrišanu šajā sakarā atbilstoši Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmajai daļai.
- 14 2008. gada 20. februārī *Stadt Papenburg* iesniedza prasību *Verwaltungsgericht Oldenburg* [Oldenburgas Administratīvajā tiesā], lūdzot nepieļaut Vācijas Federatīvajai Republikai sniegt piekrišanu. *Stadt Papenburg* norāda, ka šīs dalībvalsts piekrišana būtu administratīvās autonomijas, kas saskaņā ar Vācijas konstitucionālajām tiesībām piemīt *Stadt Papenburg*, pārkāpums.
- 15 *Stadt Papenburg* uzskata, ka tās kā ostas pilsētas, kurā atrodas kuģu būvētava, plāni un investīcijas, kā arī ekonomiskā attīstība ir atkarīga no iespējas, ka tā arī turpmāk ļauj lieliem kuģiem pārvietoties pa Emsu. *Stadt Papenburg* baidās, ka gadījumā, ja *Unter- und Außenems* tiktu iekļauta KNT sarakstā, šajā sakarā nepieciešamās bagarēšanas darbības nākotnē netiktu obligāti katrā gadījumā pakļautas Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punktā paredzētajam novērtējumam.

- 16 Vācijas Federatīvā Republika lūdz prasību noraidīt. Tā norāda, ka, ja, pieņemot lēmumu par attiecīgās piekrišanas sniegšanu pamata lietā, tiktu ņemtas vērā intereses, uz kurām atsaucas *Stadt Papenburg*, tas būtu Kopienu tiesību pārkāpums. Piemērojot Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmo daļu, dalībvalsts lēmumu šajā sakarā var pieņemt, vienīgi pamatojoties uz vides aizsardzības kritērijiem.
- 17 Ar 2008. gada 31. marta rīkojumu, kam ir *res judicata* spēks, *Verwaltungsgericht Oldenburg* apmierināja *Stadt Papenburg* iesniegto pieteikumu par pagaidu noregulējumu un aizliedza Vācijas Federatīvajai Republikai sniegt tās piekrišanu, pirms tā ir pieņēmusi nolēmumu tiesvedībā.
- 18 Šajos apstākļos *Verwaltungsgericht Oldenburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Dabisko dzīvotņu direktīvas] 4. panta 2. punkta pirmajā daļā ir atļauts dalībvalstij nepiekrīst Komisijas izveidotajam Kopienā nozīmīgu teritoriju saraksta projektam attiecībā uz vienu vai vairākām teritorijām citu, nevis vides aizsardzības iemeslu dēļ?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai pie šiem iemesliem ir pieskaitāmas arī pašvaldību un pašvaldību savienību intereses, it īpaši to plāni, nodomi un citas intereses saistībā ar savas teritorijas turpmāko attīstību?
- 3) Ja atbildes uz pirmo un otro jautājumu ir apstiprinošas: vai [Dabisko dzīvotņu direktīvas] preambulas trešais apsvērums vai 2. panta 3. punkts vai citi Kopienu

tiesību noteikumi vispār paredz, ka dalībvalstis un Komisija šādus iemeslus ņem vērā, dodot piekrišanu un veidojot Kopienā nozīmīgo teritoriju sarakstu?

- 4) Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša: vai — no Kopienas tiesību viedokļa — pēc galīgā saraksta izveidošanas pašvaldība, kuras teritorijā ir kāda no sarakstā ietvertajām teritorijām, varētu vērsties tiesā ar prasību sakarā ar to, ka saraksts ir pretrunā Kopienas tiesībām, jo netika vai tika nepietiekami ņemtas vērā tās intereses?
- 5) Vai ir jāvērtē nepārtrauktu uzturēšanas pasākumu, kas tiek veikti estuāra kuģu ceļā un kam atļauja atbilstoši valsts tiesībām tika dota jau pirms [Dabisko dzīvotņu direktīvas] transponēšanas, ietekme uz teritoriju atbilstoši minētās direktīvas 6. panta 3. vai 4. punktam, turpinot tos pēc teritorijas iekļaušanas Kopienā nozīmīgo teritoriju sarakstā?”

Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

¹⁹ Ar aktu, kas Tiesas kanceleijā iesniegts 2009. gada 17. septembrī, *Stadt Papenburg* lūdza Tiesu atkārtoti sākt mutvārdu procedūru, piemērojot Reglamenta 61. pantu.

²⁰ Sava lūguma pamatojumam *Stadt Papenburg* norāda, ka ģenerāladvokāte savos secinājumos atbildi, kuru viņa Tiesai ierosina sniegt uz piekto prejudiciālo jautājumu, strukturē, pamatojoties uz faktiskajiem apstākļiem, kuri maldina Tiesu. *Stadt Papenburg* īpaši norāda, ka pretēji tam, ko liek saprast ģenerāladvokāte, *Wasser-und Schifffahrtsdirektion Nordwest* 1994. gada 31. maija lēmums par apstiprināšanu, ar kuru *Stadt Papenburg*, *Landkreis Emsland* un *Wasser-und Schifffahrtsamt Emden* tika atļauts veikt bagarēšanas darbības Emsā, ja tas ir nepieciešams, nav pirmais šāda veida lēmums attiecībā uz Emsas kuģojamību. Turklāt neesot pamata uzskatīt, ka Emsa būtu tāda upe, kurā tās dabiskajā stāvoklī varētu kuģot kuģi ar 6,3 metru iegrimi. Šāda

situācija varētu rasties iepriekš atļautu bagarēšanas darbību dēļ. Visbeidzot *Stadt Papenburg* apstrīd arī argumentus, kurus ģenerālvokāte izvirza, lai pamatotu tās atbildi uz pirmo jautājumu.

- 21 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa pēc savas ierosmes vai ievērojot ģenerālvokātes ieteikumu vai arī lietas dalībnieku lūgumu var izdot rīkojumu par atkārtotu mutvārdu procesa sākšanu atbilstoši tās Reglamenta 61. pantam, ja tā uzskata, ka tai nav pietiekami skaidri lietas apstākļi vai ka lieta ir jāizskata, ņemot vērā argumentu, ko lietas dalībnieki nav apsprieduši (skat. it īpaši 2008. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-284/06 *Burda*, Krājums, I-4571. lpp., 37. punkts, kā arī 2009. gada 8. septembra spriedumu lietā C-42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, Krājums, I-7633. lpp., 31. punkts).
- 22 Šajā gadījumā šķiet, ka ar saviem apgalvojumiem *Stadt Papenburg* būtībā norāda, ka, pirmkārt, noteikti faktiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota ģenerālvokātes analīze, ir neprecīzi un, otrkārt, ka ģenerālvokātes nostāja par Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmās daļas interpretāciju ir kļūdaina.
- 23 Attiecībā uz pirmo punktu ir jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 234. pantu, kura pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, Tiesa ir pilnvarota vienīgi lemt par Kopienas akta interpretāciju vai spēkā esamību, ņemot vērā faktus, kurus tai ir norādījusi valsts tiesa (skat. it īpaši 1978. gada 16. marta spriedumu lietā 104/77 *Oehlschläger*, *Recueil*, 791. lpp., 4. punkts, kā arī 1999. gada 16. septembra spriedumu lietā C-435/97 *WWF u.c.*, *Recueil*, I-5613. lpp., 31. punkts), un tiem līdz ar iesniedzējtiesas iesniegtajām ziņām ir jāļauj Tiesai sniegt lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (šajā ziņā skat. it īpaši 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-11/07 *Eckelkamp u.c.*, Krājums, I-6845. lpp., 28. punkts).

- 24 Tomēr ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesas lēmumā ir ietverta visa nepieciešamā informācija, lai Tiesa varētu sniegt lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem, īpaši uz pirmo jautājumu.
- 25 Attiecībā uz otro punktu pietiek konstatēt, ka *Stadt Papenburg* lūgumā nav neviena fakta, kas norādītu uz lietderību vai nepieciešamību atsākt mutvārdu procesu.
- 26 Līdz ar to Tiesa, uzklusot ģenerālvokāti, nolemj, ka nav jāizdod rīkojums sākt atkārtotu mutvārdu procesu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Jāatgādina, ka Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmā daļa nosaka, ka, pamatojoties uz III pielikumā (2. posms) izklāstītajiem kritērijiem, Komisija pēc vienošanās ar katru dalībvalsti sagatavo KNT saraksta projektu par katru šīs direktīvas 1. panta c) punkta iii) apakšpunktā minēto biogeogrāfisko rajonu, kura pamatā ir dalībvalstu saraksti.
- 28 Dabisko dzīvotņu direktīvas III pielikumā, kas nosaka kritērijus tādu teritoriju atlasei, ko var noteikt par KNT un kam var piešķirt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statusu, attiecībā uz minētajā pielikumā norādīto 2. posmu ir uzskaitīti valsts līmeņa sarakstos iekļauto teritoriju novērtējuma attiecībā uz šo teritoriju nozīmīgumu Kopienā kritēriji.

- 29 Tomēr šie novērtējuma kritēriji ir noteikti, ņemot vērā mērķi saglabāt dabiskās dzīvotnes vai attiecīgi Dabisko dzīvotņu direktīvas I un II pielikumā uzskaitīto savvaļas floru un faunu, kā arī mērķi panākt atbilstību *Natura 2000*, proti, Dabisko dzīvotņu direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētajam īpaši aizsargājamu dabas teritoriju Eiropas ekoloģiskajam tīklam.
- 30 No tā izriet, ka Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmā daļa pati par sevi, Komisijai pēc vienošanās ar katru dalībvalsti sagatavojot KNT saraksta projektu, neparedz ņemt vērā citas prasības, kā vien tās, kuras attiecas uz dabisko dzīvotņu, kā arī savvaļas floras un faunas aizsardzību vai tīkla *Natura 2000* izveidi.
- 31 Ja Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktās klasifikācijas procedūras stadijā dalībvalstīm tiktu atļauts atteikt sniegt piekrišanu citu, nevis vides aizsardzības iemeslu dēļ, tiktu apdraudēta Dabisko dzīvotņu direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētā mērķa sasniegšana, proti, tīkla *Natura 2000* izveide, kuru veido šīs direktīvas I pielikumā uzskaitīto dabisko dzīvotņu veidu un minētās direktīvas II pielikumā uzskaitīto sugu dzīvotņu teritorijas un kam ir jānodrošina, lai attiecīgos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.
- 32 Tā tas īpaši ir gadījumā, ja dalībvalstis varētu atteikt sniegt piekrišanu, pamatojoties uz ekonomiskām, sociālām un kultūras prasībām, kā arī reģionālām un vietējām īpatnībām, uz kurām ir norādīts Dabisko dzīvotņu direktīvas 2. panta 3. punktā, kuras turklāt, kā to norāda ģenerāladvokāte savu secinājumu 38. punktā, nav uzskatāms par autonomu atkāpi no šajā direktīvā paredzētās vispārējās aizsardzības sistēmas.
- 33 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neļauj dalībvalstij atteikt sniegt savu

piekrišanu par vienas vai vairāku teritoriju iekļaušanu Komisijas sagatavotā KNT saraksta projektā citu, nevis vides aizsardzības iemeslu dēļ.

Par otro līdz ceturto jautājumu

- 34 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro, trešo un ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par piekto jautājumu

- 35 Uzdotot piekto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai nepārtrauktiem uzturēšanas pasākumiem, kas tiek veikti estuāra kuģu ceļā, par kuru ir strīds pamata lietā, kas nav tieši saistīti ar teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai un kam atļauja atbilstoši valsts tiesībām tika dota jau pirms Dabisko dzīvotņu direktīvas transponēšanas, tiktāl, ciktāl tie var būtiski ietekmēt attiecīgo teritoriju, ir jāveic ietekmes uz teritoriju novērtējums atbilstoši Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punktam, turpinot šos darbus pēc teritorijas iekļaušanas KNT sarakstā saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 2. punkta trešo daļu.
- 36 Saskaņā ar Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pirmo teikumu atļauju plānam vai projektam, kurš varētu būtiski ietekmēt attiecīgo teritoriju, nevar izsniegt bez iepriekšējas tā ietekmes izvērtēšanas (2004. gada 7. septembra spriedums lietā C-127/02 *Waddenvereniging* un *Vogelbeschermingsvereniging*, Krājums, I-7405. lpp., 22. punkts).

- 37 Tādējādi vispirms ir jāizvērtē, vai attiecīgās pamata lietā apskatītās bagarēšanas darbības ietilpst Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pirmajā teikumā ietvertajos jēdzienos “plāns” vai “projekts”.
- 38 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa, konstatējuma, ka Dabisko dzīvotņu direktīva nedefinē jēdzienus “plāns” un “projekts”, norādīja, ka Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.) 1. panta 2. punkta otrajā ievilkumā norādītais jēdziens “projekts” ir būtisks, paskaidrojot jēdzienus “plāns” un “projekts” Dabisko dzīvotņu direktīvas nozīmē (iepriekš minētais spriedums lietā *Waddenvereniging* un *Vogelbeschermingsvereniging*, 23., 24., kā arī 26. punkts).
- 39 Darbības, kas izpaužas kā kuģu ceļa bagarēšanas darbības, var ietilpt jēdzienā “projekts” Direktīvas 85/337 1. panta 2. punkta otrā ievilkuma izpratnē, kas attiecas uz “citu iejaukšanos dabiskajā apkārtnē un ainavā, to skaitā iejaukšanos, kas saistīta ar minerālo resursu ieguvu”.
- 40 Tādējādi var uzskatīt, ka uz šādām darbībām attiecas Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā paredzētais “projekta” jēdziens.
- 41 Arī fakts, ka galīgā atļauja minēto darbību veikšanai saskaņā ar valsts tiesībām tika sniegta, pirms bija beidzies Dabisko dzīvotņu direktīvas transponēšanas termiņš, pats par sevi nerada šķērslī tam, lai šī darbība, katru reizi iejaucoties kuģu ceļā, tiktu uzskatīta par atsevišķu projektu Dabisko dzīvotņu direktīvas izpratnē.
- 42 Pretējā gadījumā minētie attiecīgā kanāla bagarēšanas darbi, kas nav tieši saistīti ar teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, tiktāl, ciktāl tie var būtiski ietekmēt šo

teritoriju, *a priori* pastāvīgi tiktu pakļauti to ietekmes uz šo teritoriju novērtējumam Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē, kā arī šī panta 4. punktā paredzētajai procedūrai.

43 Rastos arī risks, ka pilnībā netiktu nodrošināta Dabisko dzīvotņu direktīvā paredzētā dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzības mērķa sasniegšana.

44 Pretēji tam, ko norāda *Stadt Papenburg* un Komisija, nevienam iemeslam, kas izriet no tiesiskās drošības principa vai tiesiskās palāvības principa, nav pretrunā tas, ka attiecīgā pamata lietā aplūkotā kanāla bagarēšanas darbības, pat ja tām saskaņā ar valsts tiesībām tiek sniegta pastāvīga atļauja, kā atsevišķi un secīgi projekti tiktu pakļauti Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punktā paredzētajām procedūrām.

45 Tiesiskās drošības princips it īpaši noteic, ka tiesiskajam regulējumam, kas rada privātpersonām nelabvēlīgas sekas, jābūt skaidram un precīzam un tā piemērošanai — tādai, ko attiecīgās personas var paredzēt (2005. gada 7. jūnija spriedums lietā C-17/03 *VEMW* u.c., Krājums, I-4983. lpp., 80. punkts). Tā tas ir attiecībā uz Dabisko dzīvotņu direktīvu saistībā ar pamata lietā aplūkoto situāciju.

46 Attiecībā uz tiesiskās palāvības principu ir jānorāda, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka jauna norma ir tūlītēji piemērojama situācijas, kas radusies iepriekšējās normas spēkā esamības laikā, turpmākajām sekām un tiesiskās palāvības aizsardzības principa piemērošana nevar tikt attiecināta tiktāl, lai vispārēji tiktu aizliegta jauna tiesiskā regulējuma piemērošana situāciju, kuras ir radušās saskaņā ar agrāku tiesisko regulējumu, turpmākajām sekām (skat. it īpaši 2002. gada 29. janvāra spriedumu lietā C-162/00 *Pokrzeptowicz-Meyer, Recueil*, I-1049. lpp., 50. un 55. punkts).

- 47 Visbeidzot ir jānorāda, ka, ja, ņemot vērā pamata lietā aplūkoto uzturēšanas pasākumu atkārtošanos, raksturu vai izpildes nosacījumus, tie var tikt uzskatīti par tādiem, kas rada vienotu darbību, īpaši, ja to mērķis ir uzturēt kārtībā noteikta dziļuma kuģuceļu, šajā sakarā veicot regulāras un nepieciešamas bagarēšanas darbības, šie uzturēšanas pasākumi var tikt uzskatīti par vienu un to pašu projektu Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē.
- 48 Šādā gadījumā šāds projekts, kuram atļauja tika izsniegta, pirms bija beidzies Dabisko dzīvotņu direktīvas transponēšanas termiņš, nevar tikt pakļauts šajā direktīvā paredzētiem noteikumiem par projekta ietekmes uz attiecīgo teritoriju iepriekšējam novērtējumam (šajā ziņā skat. 2006. gada 23. marta spriedumu lietā C-209/04 Komisija/Austrija, Krājums, I-2755. lpp., 53.–62. punkts).
- 49 Tomēr, tiklīdz attiecīgā teritorija saskaņā ar Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 2. punkta trešo daļu tiktu iekļauta tajā Komisijas sagatavotā teritoriju sarakstā, kas ir izvēlētas kā KNT, uz šāda projekta īstenošanu attiektos šīs direktīvas 6. panta 2. punkts, kas ļauj ievērot būtisku vides kvalitātes saglabāšanas un aizsardzības mērķi, tostarp dabisko dzīvotņu, kā arī savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību, un tiktu noteikts vispārējais aizsardzības pienākums, kas sevī ietver izvairīšanos no būtiska pasliktinājuma vai traucējumiem, kas varētu būtiski ietekmēt šīs direktīvas mērķus (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Waddenvereniging* un *Vogelbeschermingsvereniging*, 37. un 38. punkts, kā arī 2005. gada 13. janvāra spriedumu lietā C-117/03 *Dragaggi* u.c., Krājums, I-167. lpp., 25. punkts). Pirms Komisija minēto sarakstu bija sagatavojusi, šāda teritorija tiklīdz, ciktāl tā jau būtu iekļauta valsts sarakstā, kurš ir nodots Komisijai, lai to iekļautu Kopienų sarakstā, saskaņā ar Dabisko dzīvotņu direktīvas 4. panta 1. punktu nevarētu tikt pakļauta iejaukšanās darbībām, kuras var būtiski apdraudēt šo teritoriju ekoloģiskās īpašības (2006. gada 14. septembra spriedums lietā C-244/05 *Bund Naturschutz in Bayern* u.c., Krājums, I-8445. lpp., 44., kā arī 47. punkts).
- 50 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nepārtrauktiem uzturēšanas pasākumiem, kas tiek veikti estuāra kuģuceļā, kas nav tieši saistīti ar teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai un kam atļauja atbilstoši valsts tiesībām tika dota jau pirms Dabisko dzīvotņu direktīvas transponēšanas termiņa beigām, tiklīdz,

ciktāl tie ir uzskatāmi par projektu un var būtiski ietekmēt attiecīgo teritoriju, ir jāveic to ietekmes uz teritoriju novērtējums, piemērojot minētās tiesību normas gadījumā, ja šie pasākumi tiek turpināti pēc teritorijas iekļaušanas atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 2. punkta trešajai daļai.

- 51 Ja, ņemot vērā minēto pasākumu atkārtošanos, raksturu vai izpildes nosacījumus, tie var tikt uzskatīti par tādiem, kas rada vienotu darbību, īpaši, ja to mērķis ir uzturēt kārtībā noteikta dziļuma kuģuceļu, šajā sakarā veicot regulāras un nepieciešamas bagarēšanas darbības, šie uzturēšanas pasākumi var tikt uzskatīti par vienu un to pašu projektu Dabisko dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 52 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kas grozīta ar Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/105/EK, 4. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neļauj dalībvalstij atteikt sniegt savu piekrišanu par**

vienas vai vairāku teritoriju iekļaušanu Eiropas Komisijas sagatavotā Kopienā nozīmīgu teritoriju saraksta projektā citu, nevis vides aizsardzības iemeslu dēļ;

- 2) Direktīvas 92/43, kas grozīta ar Direktīvu 2006/105, 6. panta 3. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nepārtrauktiem uzturēšanas pasākumiem, kas tiek veikti estuāra kuģu ceļā, kas nav saistīti ar teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai un kam atļauja atbilstoši valsts tiesībām tika dota jau pirms Direktīvas 92/43, kas grozīta ar Direktīvu 2006/105, transponēšanas termiņa beigām, tiklīdz, ciktāl tie ir uzskatāmi par projektu un var būtiski ietekmēt attiecīgo teritoriju, ir jāveic to ietekmes uz teritoriju novērtējums, piemērojot minētās tiesību normas gadījumā, ja šie pasākumi tiek turpināti pēc teritorijas iekļaušanas Kopienā nozīmīgu teritoriju sarakstā atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 2. punkta trešajai daļai.

Ja, ņemot vērā minēto pasākumu atkārtošanos, raksturu vai izpildes nosacījumus, tie var tikt uzskatīti par tādiem, kas rada vienotu darbību, īpaši, ja to mērķis ir uzturēt kārtībā noteikta dziļuma kuģu ceļu, šajā sakarā veicot regulāras un nepieciešamas bagarēšanas darbības, šie uzturēšanas pasākumi var tikt uzskatīti par vienu un to pašu projektu Direktīvas 92/43, kas grozīta ar Direktīvu 2006/105, izpratnē.

[Paraksti]